

ČESKÁ REPUBLIKA
ROZSUDEK
JMÉNEM REPUBLIKY

Krajský soud v Brně rozhodl samosoudcem Martinem Kopou v právní věci

žalobce: **M. T.**
státní příslušnost: X
t. č. pobytem X

proti

žalovanému: **Ministerstvo vnitra České republiky**
se sídlem Nad Štolou 936/3, P. O. BOX 21, 170 34 Praha 7

o žalobě proti rozhodnutí žalovaného ze dne 18. 8. 2022 č. j. OAM-630/ZA-ZA11-D07-2022,

takto:

- I. Žaloba *se zamítá*.
- II. Žalobce *nemá právo* na náhradu nákladů řízení.
- III. Žalovanému *se nepřiznává* náhrada nákladů řízení.

Odůvodnění:

I. Podstata věci

1. Žalovaný postupem podle nařízení Evropského parlamentu a Rady (EU) č. 604/2013 („nařízení Dublin III“) rozhodl, že státem příslušným k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu je Estonská republika. Žalobce namítá, že žalovaný chybně nepřihlédl k tomu, že estonská zahraniční politika je v současné době zaměřená protirusky. Proto hrozí, že žádost žalobce Estonsko řádně neposoudí. Krajský soud tak musel zodpovědět otázku, zda tyto námitky mají relevanci pro postup podle nařízení Dublin III.

II. Rozhodnutí žalovaného a související skutkové okolnosti

2. Žalobce podal dne 24. 6. 2022 žádost o udělení mezinárodní ochrany v ČR. Uvedl, že estonské vízum si vyřídil, protože to pro něj bylo snazší. Cílem jeho cesty ale od začátku byla ČR. Má zde kamarády, kteří mu mohou pomoci. Zmínil, že tu má i bratra, ale není s ním několik let v kontaktu. S Estonskem žalobce neměl žádný problém. Pouze slyšel, že jeho obyvatelé nemají vstřícný vztah k Rusům. V Estonsku by pravděpodobně obdržel zamítavé rozhodnutí. Estonsko totiž podporuje Ukrajinu a občané Ruska jsou pro ně nežádoucí.
3. K důvodům podání žádosti o mezinárodní ochranu žalobce uvedl, že v Rusku se proti němu z důvodu jeho protiválečných postojů vedlo správní řízení, které je možné překvalifikovat na trestní řízení. V něm mu hrozí až 15 let odnětí svobody. Žalobce byl dva dny v detenci, kde na něj v průběhu výslechu vyvíjeli psychický i fyzický nátlak.
4. Žalovaný rozhodnutím ze dne 18. 8. 2022, č. j. OAM-630/ZA-ZA11-D07-2022 („rozhodnutí žalovaného“) zastavil řízení o žádosti žalobce o udělení mezinárodní ochrany podle § 25 písm. i) zákona č. 325/1999 Sb., o azylu („zákon o azylu“). Žádost posoudil podle § 10a odst. 1 písm. b) zákona o azylu jako nepřijatelnou. Státem příslušným k jejímu projednání je totiž v souladu s nařízením Dublin III Estonská republika.
5. Z rozhodnutí žalovaného vyplývá, že žalobce přicestoval do ČR na základě dlouhodobého estonského víza platného od 12. 8. 2021 do 11. 9. 2023 s možností více vstupů s maximální délkou pobytu 90 dní v režimu 90/180. Žalovaný proto shledal, že příslušnost k posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu má v souladu s čl. 12 nařízení Dublin III právě Estonská republika. Ta s převzetím žalobce souhlasila.
6. V rozhodnutí se žalovaný zabýval tím, zda v Estonsku existují systémové nedostatky ve smyslu čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III. Dospěl k závěru, že tomu tak není. Poukázal na to, že orgány EU, Evropský soud pro lidská práva, ani Úřad Vysokého komisaře OSN pro uprchlíky nevydaly žádné rozhodnutí nebo stanovisko, které by deklarovalo existenci systémových nedostatků v Estonsku, jak tomu bylo v minulosti například v případě Řecka. Žalovaný vycházel z Informace OAMP o estonském azylovém systému z listopadu 2021. Podle ní má Estonsko propracovaný azylový systém. Nejde o stát, o kterém by se dalo a priori předpokládat, že by v něm docházelo k systémovým nedostatkům v azylovém řízení dosahujících dokonce úrovně špatného zacházení.
7. K tvrzením žalobce ohledně protiruského naladění estonské společnosti žalovaný v kontextu čl. 17 nařízení Dublin III uvedl, že v souladu s tímto nařízením má Estonsko povinnost objektivně a nestranně posoudit žádost žalobce o mezinárodní ochranu. Žalobce žádné konkrétní námitky vůči azylovému řízení v Estonsku neuvedl.

III. Žaloba, vyjádření žalovaného a další podání žalobce

8. Žalobce namítá, že závěr žalovaného ohledně neexistence systémových nedostatků estonského azylového řízení neodpovídá aktuálně dostupným informacím. Poukazuje zejména na to, že v Estonsku platí od 18. 8. 2022 zákaz vstupu občanů Ruska, včetně těch, kteří jsou držiteli schengenských víz vydaných Estonskem. Žalobce je držitelem takového víza. Na území Estonska ale nevstoupil. O azyl žádal pouze v ČR.
9. Žalobce se obává, že vzhledem ke směřování estonské zahraniční politiky a jeho výrazným protiruským postojům, se nemůže spolehnout na to, že jeho žádost o mezinárodní ochranu

příslušné orgány posoudí nestranně. Žalobce nemá žádnou jistotu, že estonské orgány dodrží jeho práva a že nebude čelit nelidskému či ponižujícímu zacházení z důvodu jeho státní příslušnosti. Nad rámec žalobce dodal, že na území ČR má vazby. Nachází se zde jeho bratr a mnoho přátel.

10. Žalovaný ve svém vyjádření uvádí, že Estonsko sice omezuje vstup ruských občanů do země s vízy, která samo vydalo, ale to neznamená, že estonské orgány budou při vyřizování žádostí o mezinárodní ochranu postupovat nestandardně. Žalobce své subjektivní pocity a názory nijak nepodložil. Estonsko svou příslušnost k posouzení žádosti žalobce uznalo. Žalobní body jsou jenom vlastními hypotézami žalobce. Neprokazují ale pochybení žalovaného.
11. Žalobce následně zaslal soudu podání nadepsané „Oficiální žádost o možnost učinit podání“. V něm uvádí, že o estonské vízum žádal proto, že neměl na výběr. Mnohé evropské země v té době pozastavily činnost svých zastupitelských úřadů v Rusku. Žalobce do Evropy nechtěl za turistiku. Chtěl se potkat s dcerou žijící ve Švýcarsku. Estonsko až od srpna zakázalo vstup občanům Ruska na své území. Žalobce zopakoval, že vzhledem k zaměření estonské zahraniční politiky má pochybnosti o respektování jeho práv coby žadatele o mezinárodní ochranu. Poukázal také na změnu situace v Rusku, kde v meziobdobí došlo k vyhlášení částečné mobilizace. Žalobce by patřil mezi mobilizované osoby. S válečným konfliktem ale nesouhlasí a odmítá se ho účastnit.

IV. Jednání

12. Dne 19. 10. 2022 se ve věci konalo jednání. Zúčastnil se ho žalobce, tlumočnice z ruského jazyka a zástupce žalovaného. Žalobce zopakoval a vysvětlil důvody své žaloby. Mimo jiné popsal, jak a proč si opatřil estonské vízum. Bylo to v době pandemie, během které vydávalo víza jen Estonsko a Španělsko. Žalobce bydlel v Petrohradu, který je asi 150 km od estonských hranic, proto bylo jednodušší si tam vyřídit vízum. Upozornil, že Estonsko označilo Ruskou federaci za teroristický stát. Žádná ze stran nevznesla konkrétní důkazní návrhy, které by bylo potřeba provést. Po závěrečných návrzích a krátkém přerušení soud vyhlásil tento rozsudek.

V. Posouzení věci krajským soudem

13. Žaloba je přípustná. Podala ji oprávněná osoba (§ 65 odst. 1 zákona č. 150/2002 Sb., soudní řád správní; „s. ř. s.“), v zákonné lhůtě (§ 32 odst. 1 zákona o azylu). Usnesením ze dne 3. 10. 2022, č. j. 41 Az 29/2022-23, krajský soud nepřiznal žalobě odkladný účinek.
14. Žaloba *není důvodná*.
15. V souladu s čl. 3 odst. 2 nařízení Dublin III platí, že přemístění do příslušného státu není možné, existují-li závažné důvody se domnívat, že v tomto státu dochází k systematickým (systémovým) nedostatkům, pokud jde o azylové řízení a podmínky přijetí žadatelů, které s sebou nesou riziko nelidského či ponižujícího zacházení ve smyslu článku 4 Listiny základních práv EU.
16. Judikatura dovodila, že v tomto typu řízení má žalovaný vždy povinnost zabývat se v odůvodnění svého rozhodnutí otázkou, zda přemístění žadatele do příslušného členského státu nevylučuje existence systémových nedostatků ve smyslu uvedeného ustanovení (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 25. 2. 2015, č. j. 1 Azs 248/2014-27). Žalovaný má povinnost shromáždit relevantní podklady o přijímajícím členském státě, aby

mohl tuto otázku řádně posoudit (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 12. 1. 2017, č. j. 5 Azs 229/2016-44).

17. Postupem času judikatura tyto požadavky upřesnila tak, že neplatí absolutně. V případě každého členského státu, který má být podle nařízení Dublin III příslušným k posuzování žádosti, žalovaný musí ve svém rozhodnutí uvést úvahu o existenci či neexistenci systémových nedostatků. Pokud se taková úvaha neopírá o konkrétní důkazy nebo zcela chybí, znamená to nepřezkoumatelnost takového rozhodnutí. Tento závěr však podle Nejvyššího správního soudu nelze bez dalšího vztáhnout na veškeré členské státy EU, které mohou být podle čl. 3 nařízení Dublin III příslušné k posuzování žádostí o mezinárodní ochranu. *V případě většiny členských zemí (s výjimkou zejména Maďarska, Itálie nebo Řecka) nelze říct, že by zřejmě či alespoň pravděpodobně trpěly systémovými nedostatky. Proto v rozhodnutí žalovaného postačí jen obecná úvaha ohledně neexistence systémových nedostatků.* Nejvyšší správní soud poukázal na to, že v právu EU i nadále platí zásada vzájemné důvěry, jakkoliv otřesená v důsledku migrační krize v půlce minulé dekády. *Dodržování základních lidských práv členskými státy je vyvrátitelnou domněnkou, přičemž v případě většiny členských zemí tato domněnka prozatím vyvrácena nebyla* (rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 9. 5. 2018, č. j. 9 Azs 17/2018-28, body 8 a 9).
18. V naposled uvedeném rozsudku, který se týkal předání žadatele do Rakouska, Nejvyšší správní soud považoval za dostatečné, že rozhodnutí žalovaného obsahovalo alespoň obecnou úvahu o neexistenci systémových nedostatků, byť jí chyběl podklad v podobě konkrétních zpráv. Rakousko totiž s ohledem na výše uvedený princip vzájemné důvěry není státem, o němž lze mít za to, že v něm dochází k systémovým nedostatkům v azylových řízeních.
19. Podle krajského soudu ani o Estonsku není obecně známo, že by tam docházelo k systémovým nedostatkům nebo že by existovaly alespoň určité pochybnosti o řádném fungování estonského azylového řízení. Žalobce se sice v žalobě snaží tento předpoklad zpochybnit. Ovšem důvody, které uvádí, nemají dostatečnou relevanci. Ani nejsou podloženy.
20. Žalobce se obává neadekvátního posouzení jeho azylové žádosti s ohledem na protiruské zaměření estonské zahraniční politiky. A s ohledem na to, že Estonsko zakazuje vstup občanům Ruska na své území. Jak ale správně uvádí žalovaný, to samo o sobě nesvědčí o tom, že by estonský azylový systém trpěl systémovými nedostatky, nebo že by žalobci v důsledku špatných přijímacích podmínek hrozilo špatné zacházení. O protiruském směřování zahraniční politiky by se v současné době dalo hovořit v případě většiny evropských zemí, včetně České republiky. Ta ostatně, stejně jako Estonsko, již před několika měsíci pozastavila možnost občanů Ruské federace podat žádost o pobytové oprávnění (viz nařízení vlády č. 200/2022 Sb., o nepřijatelnosti žádostí občanů třetích zemí o udělení oprávnění k pobytu na území České republiky podávaných na zastupitelských úřadech).
21. Žalobce tedy neuvádí ani nedokládá žádné konkrétní skutečnosti, které by vyvrátily či alespoň zpochybnily předpoklad, že Estonsko dodržuje základní lidská práva žadatelů o azyl. Ani v rámci správního řízení žalobce nad rámec svých nepodložených obav žádné výhrady vůči estonskému azylovému systému nevznsl. Chce-li však žalobce vyvrátit domněnku vzájemné důvěry ve vztahu k Estonsku, je na něm, aby uvedl hodnověrná tvrzení o systémových nedostacích v estonském azylovém řízení, jež by důkladně

podepřel relevantními důkazy (srov. rozsudek Nejvyššího správního soudu ze dne 16. 9. 2019, č. j. 5 Azs 252/2019-41, bod 19). A to neudělal. Jeho vysvětlení, jak a proč si opatřil estonské vízum, v tomto právním rámci nemá relevanci.

22. Relevanci nemá ani obecný odkaz žalobce na existenci vazeb na území ČR, kde žije jeho bratr a řada přátel. Určení státu příslušného k posouzení azylové žádosti není otázkou preferencí konkrétního žadatele. Právě naopak – nařízení směřuje k eliminaci tzv. *asylum shoppingu*, tedy ke snaze zabránit žadatelům, aby si vybírali, kde chtějí usilovat o získání mezinárodní ochrany.
23. Existenci rodinných či jiných vazeb na území ČR může žalovaný zohlednit v rámci čl. 17 nařízení Dublin III, který upravuje tzv. diskreční oprávnění. Kterýkoli členský stát podle něj má možnost odchýlit se od kritérií příslušnosti, zejména z humanitárních důvodů a z důvodu solidarity, aby bylo možné sloučit dohromady rodinné příslušníky nebo příbuzné nebo jiné členy rodiny a posoudit žádost o mezinárodní ochranu, která byla podána tomuto nebo jinému členskému státu, i když pro toto posouzení není příslušný podle závazných kritérií stanovených tímto nařízením.
24. Žalobce se však ve své žalobě výslovně nedomáhá toho, aby ČR převzala odpovědnost za posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu podle čl. 17 nařízení Dublin III. Ani v tomto ohledu neuvádí žádné skutečnosti, které by měly žalovaného vést k povinnosti zvažovat využití diskrečního oprávnění. Ve správním řízení přiznal, že s bratrem není v kontaktu. A přátelské vazby nejsou důvodem hodným zvláštního zřetele, který by vyžadoval pečlivé posouzení možnosti aplikace čl. 17 nařízení Dublin III.
25. Žalobce ve svém podání poukazoval také na změnu situace v Rusku související s obecnou mobilizací. Tato skutečnost však nemá žádný vliv na určení státu příslušného k posouzení jeho žádosti o mezinárodní ochranu. Týká se totiž důvodů, pro které žalobce o ochranu žádá. Posouzení jejich důvodnosti však není předmětem tohoto řízení. Touto otázkou se budou zabývat až příslušné estonské orgány.
26. S ohledem na uvedené krajský soud nemohl žalobním námitkám vyhovět. Žalovaný postupoval správně, pokud jako stát odpovědný za posouzení žádosti žalobce o mezinárodní ochranu určil Estonsko. A žalobce nezpochybnil předpoklad, že tamní azylový systém nevykazuje systémové nedostatky, které by jej vystavily špatnému zacházení.

V. Závěr a rozhodnutí o nákladech řízení

27. Krajský soud posoudil žalobní námitky jako nedůvodné. Proto žalobu zamítl (§ 78 odst. 7 s. ř. s.).
28. Neúspěšný žalobce nemá právo na náhradu nákladů řízení. Žalovanému žádné náklady řízení nad rámec jeho běžné administrativní činnosti nevznikly (§ 60 s. ř. s.).

Poučení:

Proti tomuto rozsudku lze podat kasační stížnost ve lhůtě dvou týdnů ode dne jeho doručení. Kasační stížnost se podává u Nejvyššího správního soudu. *Pokud kasační stížnost proti tomuto rozsudku nebude svým významem podstatně přesahovat vlastní zájmy stěžovatele, Nejvyšší správní soud ji odmítne pro nepřijatelnost.* V řízení o kasační stížnosti musí stěžovatele zastupovat advokát.

Brno 19. října 2022

Martin Kopa, v. r.
samosoudce